

Figura človeka in človeštva

Na 11. Mednarodnem festivalu likovnih umetnosti Kranj – ZDSLU, ki danes zvečer odpira vrata štirinajstih razstavišč v kranjskem mestnem jedru, se z več kot tristo deli predstavlja osemindeset umetnikov iz dvajsetih držav. Nagrado za življenjsko delo bo prejel akademski slikar Jurij Kalan.

Igor Kavčič

»Jesen se ne začne, ko kostonjarju postavimo hišico za peko kostonja, v Kranju začetek jeseni oznanja vsakoletno odprtje festivala in sprehod po galerijah v mestnem jedru,« je na novinarski konferenci uvodoma dejal kranjski podžupan Janez Černe; da je Mednarodni festival likovnih umetnosti ob filmskem festivalu Krafft, Kranj Foto festu, festivalu kolaža Kaos in Jazz Kampu eden tistih odličnih in pomembnih dogodkov v mestu, ki jih na Mestni občini Kranj z veseljem podpirajo. To velja že deset let in se v letošnjem letu nadaljuje z novimi močmi.

Kot bi dejali v prispevku, je v velike čevlje idejnega vodje in dolgoletnega umetniškega vodje ter prve violine festivala magistra slikarstva Klavdija Tutte stopila kiparka Martina Marenčič, ki je svojemu predhodniku podelila veliko zahvalo Likovnega društva Kranj za njegovo dolgoletno požrtvovalno

Spregovorili so o festivalu (od leve): Petra Vencelj, Jurij Kalan, Marjana Žibert, Olga Butinar Čeh, Martina Marenčič, Zoran Poznič, Klavdij Tutta in Klemen Malovrh. / Foto: Igor Kavčič

delo pri festivalu. »Čas je za mlado ekipo, da festival postavi na nove temelje. V društvu imamo veliko odličnih mladih ustvarjalcev, zato me za festivalsko prihodnost ne skrbi,« je povedal Tutta, ki po kiparkinih besedah ostaja pomemben svetovalec pri

kreiranju festivala. »Prav on je bil tisti, ki je navezal trdna in dolgoročna sodelovanja z mnogimi institucijami in posamezniki doma in v tujini.«

V središče likovne obravnave – festival bodo s tradicionalnim pohodom po razstaviščih in s podelitvijo nagrad

odprli danes ob 17. uri – tokrat stopa figura, kar izverno že v podnaslovu festivala Ecce Homo – Figura v novi realnosti. »Če je figuralka likovno upodabljanje stvarnega sveta, zlasti živih bitij, je tema letošnjega festivala predvsem podoba človeka

ali človeštva, kakršno danes je,« poudarja umetniška vodja Martina Marenčič in dodaja, da široko zastavljena tema hkrati dopušča neomejeno možnosti za izraz v različnih medijih. Z več kot tristo deli se na 14 razstaviščih predstavlja 98 umetnikov iz 20 držav.

Festival sta pozdravila tudi predsednik stanovskega društva likovnikov ZDSLU Zoran Poznič in kustosinja društvene galerije v Ljubljani Olga Butinar Čeh. »Po vsem tem, kar je bilo na festivalu predstavljeno v zadnjih desetih letih, lahko z lahkoto potrdimo, da je kranjski festival eden vrhunskih vsakoletnih praznikov slovenske kulture, pri čemer je pomemben kazalnik, da ustvarjalci v društvih znajo stopiti skupaj in da njihovo delo podpira tudi lokalna skupnost,« je poudaril Zoran Poznič, Olga Butinar Čeh pa: »Ekipa Likovnega društva Kranj je ena najkvalitetnejših v državi, zato ji gredo vse čestitke za preteklih deset festivalov in

verjamem, da bo tako tudi v prihodnje.«

»Gorenjski muzej je glede na svoje poslanstvo zagotovo pravi festivalski partner, zato z veseljem na razpolago dajemo galerijske prostore in prav tako pripravimo k izidu kataloga, sodelujemo pa tudi z odkupno nagrado ter s pripravo razstave dobitnika velike nagrade v prihodnjem letu,« je dejala direktorica Gorenjskega muzeja Marjana Žibert, direktor Zavoda za turizem in kulturo Kranj Klemen Malovrh pa je poudaril, da festival vsako leto daje tudi pomemben pečat kranjskemu mestnemu jedru, še posebno pa je ponosen na razstavo del letošnjega nagrajenca za življenjsko delo Jurija Kalana, ki bo na ogled prav v Galeriji Kranjske hiše.

Akademski slikarja Jurija Kalana je v nekaj besedah (obsežneje pa v festivalskem katalogu) predstavila dobra poznavalka njegovega dela umetnostna zgodovinarica Petra Vencelj.

Matija Jama in družina Souvan

Pred dnevi so v Arboretumu Volčji Potok odprli razstavo del Matije Jame in s tem zaznamovali 150. obletnico rojstva znanega slovenskega impresionista. Gre za povečane reprodukcije slikarjevih del, ki so v večini v lasti rodbine Souvan.

Igor Kavčič

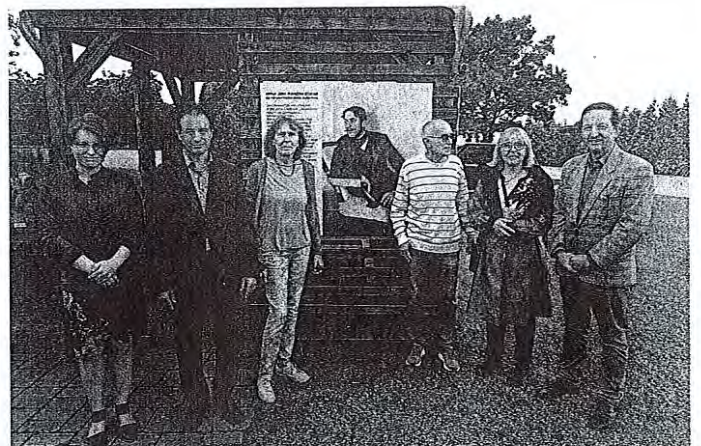
V Arboretum Volčji Potok skrbijo za prostor in za vrtno dediščino, ki sta jo v preteklosti ustvarila Ferdinand in Leo Souvan, v lasti slednjega pa je bila tudi bogata slikarska zbirka, katere del je še vedno v družinski lasti. Med njimi so dela impresionista Matije Jame in nekaj izmed njih v obliki povečanih reprodukcij odslej krasi tudi prijetno senčnico in njeno okolico

južno od pristave v Arboretumu.

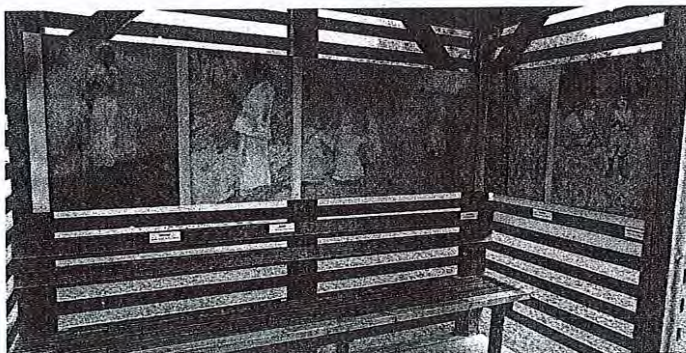
Po besedah avtorja razstave Matjaža Mastnaka na ta način želijo opozoriti na manj znano dejstvo, da je bilo slikarjevo ustvarjanje močno povezano z družino Souvan. »Leo Souvan je bil Jamov mecen, ki je od slikarja kupil več deset likovnih del, njun odnos pa je sčasoma prerasel v prijateljstvo. Matija Jama je bil v graščini v Volčjem Potoku vedno dobrodošel gost. Tu je imel na

voljo sobo, kjer je lahko živel, ko je slikal prizore v okolici, vrata pa so mu bila odprta tudi v Souvanovi palači na Mestnem trgu v Ljubljani, kjer je imel v tretjem nadstropju slikarski atelje,« pojasnjuje Mastnak, sicer velik poznavalec zgodovine arboretuma in zgodovine družine Souvan, in dodaja, da so se dediči z naklonjenostjo odzvali na njihovo povabilo in dovolili posneti in razstaviti reprodukcije del.

Na razstavi so dvanajstim

Ob portretu Lea Souvana: na desni avtor razstave Matjaž Mastnak ob članih rodbine Souvan / Foto: Igor Kavčič

Motivi slik Matije Jame v prijetni senčnici Arboretuma / Foto: Igor Kavčič

slikam v zasebni lasti dodali še dve deli iz Narodne galerije v Ljubljani, kjer so za razstavo odstopili digitalne posnetke in informacije o slikah. Večina predstavljenih Jamovih del je širši javnosti neznan, kar nedvomno na neki način razkriva tudi manj znan, morda

celo nov pogled na ustvarjanje Matije Jame. Reprodukcije so namensko umeščene v zaključni ambient senčnice, ki omogoča tako intimno doživljanje okolice kot razširjanje obzora o umetnosti Matije Jame.

Lahko si ogledamo znane motive, ki jih je v svojih delih

uporabljal Jama, na primer breze in plesalke, tu pa so tudi krajine, kot sta Bled z okolico, motiv s pogledom na Karavanke, pa sliki fantiča in kmetice, zagotovo pa nas presenetijo urbani motivi pred ljubljanskim magistratom, Bežigrada, tudi Benetk.